

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/86618>

Please be advised that this information was generated on 2017-12-06 and may be subject to change.

1 of 1 DOCUMENT

nrc handelsblad

NRC Handelsblad

30 oktober 2010 zaterdag

Speelse miniaturen uit Napels

BYLINE: Bram de Klerck

SECTION: KUNST; Blz. 7

LENGTH: 507 woorden

Een majestueus altaarstuk uit 1317 van de hand van de Toscaanse meester Simone Martini, in het Capodimonte-museum in **Napels**, toont de heilige Lodewijk van Toulouse. De franciscaner heilige is tronend weergegeven als bisschop van de Franse stad. Rechts naast hem knielt zijn jongere broer, Robert van Anjou (1277-1343). Lodewijk houdt de koningskroon boven het hoofd van zijn broer. Door te kiezen voor een kerkelijke loopbaan had hijzelf immers afgezien van het recht op de troon van **Napels**, die Robert in 1309 had bestegen. Op dit schilderij is Robert, voor die tijd uitzonderlijk minutieus geportretteerd. In profielaanzicht is zijn lange gezicht weergegeven, met een geprononceerde neus en een dunbehaard voorhoofd dat wordt gecompenseerd door ver over de oren golvende haren.

Een wat rimpeliger en grijzer versie van dezelfde persoon verschijnt, wederom met zijn gezicht en profil, in de openingsminiatur van de geïllumineerde bijbel die de koning omstreeks 1340 in opdracht gaf. Nu is het Robert zelf die, gekroond en schitterend gekleed, met scepter en globe in de hand, troont onder een baldakijn. Hij wordt geflankeerd door acht deugden, die evenzoveel ondeugden onder hun voeten vertrappen. De vorst die, zo concluderen we uit de voorstelling, bij uitstek de deugdzzaamheid in zijn rijk bevordert, wordt door een inscriptie in de miniatur aangeduid als Rex expertus in omnia scientia ('koning, bekwaam in alle

wetenschappen'). Inderdaad was Robert - bijgenaamde 'de Wijze' - een buitengewoon belezen monarch. Met graagte stelde hij zijn hof open voor kunstenaars als de dichters Petrarca en Boccaccio en de schilders Giotto en Martini. En de anoniem gebleven kopiisten en miniaturisten van de zogenaamde 'Bijbel van Anjou'.

Koning Robert had het kostbare manuscript laten maken voor zijn beoogd opvolgster, zijn toen pas 14-jarige kleindochter Johanna. Maar al snel kwam het in bezit van zijn raadsheer Niccolò d'Alife, die de Anjou-wapenschilden schaamteloos liet vervangen door zijn eigen blazoën. Al omstreeks 1400 kwam het boek, via de collectie van de bibliofiele Bourgondische hertog Jean de Berry in Vlaanderen terecht. Tegenwoordig bevindt het zich in de Maurits Sabbe Bibliotheek van de universiteit van Leuven, waar het een sluimerend bestaan leed tot het onlangs voor een restauratie uit elkaar werd genomen. Dat biedt de unieke buitenkans om, voor ze weer zullen worden ingebonden, in het Leuvense Museum M dertig losse bladen met prachtig vergulde **miniaturen** te bekijken. Scènes uit het Oude en Nieuwe Testament, veelal verwerkt in initialen, worden afgewisseld door **speelse** randversieringen en motieven ontleend aan de mythologie, de oude geschiedenis en de verbeelding van de miniaturschilders zelf. Het handschrift vormt een fascinerend relict van het Zuid-Italiaanse Anjou-hofleven in de eerste helft van de veertiende eeuw. En jammer genoeg blijft het daarbij in deze kleine expositie. Over de rest van de onvoorstelbaar rijke Napolitaanse kunstproductie in die tijd, wijdt alleen de fraaie bijbehorende publicatie uit.

LOAD-DATE: October 29, 2010

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

GRAPHIC: Blad uit de 'Bijbel van Anjou'

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: NRC Handelsblad

Copyright 2010 PCM Uitgevers B.V.
All Rights Reserved